

Vergaderjaar 2011–2012

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 631

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 augustus 2012

In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 16 juli jl. plaatsvond in Brussel.

Het Cypriotische voorzitterschap heeft zijn werkprogramma gepresenteerd. Op het gebied van de landbouw zijn de wetgevingsvoorstellen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014–2020 besproken, in het bijzonder het plattelandsbeleid en het markt- en prijsbeleid. Op het vlak van de visserij heeft de Raad gesproken over de vangstmogelijkheden voor 2013.

Onder diversen heb ik samen met Oostenrijk aandacht gevraagd voor dierenwelzijn en de transportverordening. Ook onder diversen is op verzoek van Polen en de Commissie gesproken over de situatie op de zuivelmarkt, heeft de Commissie de samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en China op het vlak van landbouw toegelicht, heeft Denemarken verslag gedaan van de conferentie van betaalorganen van 19-21 juni jl., heeft Spanje aandacht gevraagd voor de gevolgen van bosbranden in de regio Valencia en heeft Ierland aandacht gevraagd voor het makreelbeheer in de Noordoost-Atlantische Oceaan.

Werkprogramma Cypriotisch voorzitterschap

(Presentatie door het voorzitterschap)

De Cypriotische minister van Landbouw, Natuurlijke hulpbronnen en Milieu, Sofoclis Aletraris, heeft het voorzitterschapsprogramma voor het komende half jaar gepresenteerd. Getiteld «Naar een beter Europa» bevat het werkprogramma de volgende algemene prioriteiten:

- een efficiënt en duurzaam Europa;
- Europa met een beter presterende economie;
- een Europa dat meer relevant is voor de bevolking met nadruk op solidariteit en sociale cohesie; en

- Europa midden in de wereld, dichterbij de bureaus.

Op het vlak van landbouw en visserij heeft de Cypriotische minister de volgende prioriteiten genoemd:

- de hervorming van het GLB, waarbij het voorzitterschap zo veel mogelijk wil toewerken naar een politiek akkoord;
- de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), de vangstmogelijkheden voor 2013 en de onderhandelingen over visserijakkoorden met derde landen.

Wetgevingsvoorstellen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014–2020 – plattelandsbeleid

(Oriënterend debat)

De Raad heeft in het kader van de hervorming van het GLB een oriënterend debat gevoerd over het plattelandsbeleid (tweede pijler). De nadruk in de discussie lag op de door de Commissie voorgestelde instrumenten voor risicobeheer in het plattelandsbeleid, zoals verzekeringen, onderlinge waarborgfondsen en een inkomensstabiliseringsfonds.

Commissaris Ciolos gaf in zijn toelichting aan dat de risicomaatregelen in de eerste en de tweede pijler van het GLB complementair moeten zijn ten opzichte van elkaar. Het uitgangspunt voor Commissaris Ciolos is dat de risico-instrumenten WTO-conform en gericht op de individuele boer moeten zijn. De maatregelen in de tweede pijler bieden volgens Ciolos instrumenten waarmee boeren collectief of individueel maatregelen kunnen nemen. Dit geeft de nodige flexibiliteit aan lidstaten.

Ik heb aangegeven dat risicobeheer belangrijk is voor agrarische ondernemers en dat Nederland in dit kader reeds gebruik maakt van het huidige artikel 68 onder de eerste pijler. Het is van belang dat het GLB ook na 2013 mogelijkheden biedt om instrumenten voor risicobeheer te faciliteren, zoals premiesubsidies voor verzekeringen en financiële bijdragen voor onderlinge waarborgfondsen.

Waar het gaat om risicoverzekeringen heb ik aandacht gevraagd voor de mogelijkheid om te kunnen werken met *index-based* verzekeringssystemen. Een risicoverzekering baseren op een risico-index vermindert de taxatiekosten en de uitvoeringslast. Dat maakt risicoverzekeringen goedkoop, effectief en eenvoudig.

Voor wat betreft het inkomensstabilisatiefonds heb ik aangegeven geen voorstander daarvan te zijn. De kosten en administratieve lasten van dit fonds kunnen erg hoog oplopen. Daarnaast hebben de directe betalingen onder de eerste pijler al onder meer inkomenssteun als doel.

Een grote meerderheid van de lidstaten heeft aangegeven de voorstellen van de Commissie voor risicobeheer te steunen, met name waar het gaat om het bijdragen aan verzekeringspremies en om financiële bijdragen aan onderlinge waarborgfondsen. Diverse lidstaten gaven echter aan verder te willen gaan door de drempel voor inwerkingtreding van crisismaatregelen te verlagen en door de schade die mag worden vergoed te verhogen.

Een groot aantal lidstaten toonde zich voorts voorstander van een inkomensstabilisatiefonds. Een kleine groep landen gaf aan daar geen voorstander van te zijn vanwege de kosten en administratieve lasten. Diverse lidstaten hebben gewezen op de mogelijkheid om te werken met *index-based* verzekeringssystemen.

Wetgevingsvoorstellen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014–2020 – markt- en prijsbeleid

(Oriënterend debat)

De Raad heeft in het kader van de hervorming van het GLB een oriënterend debat gevoerd over het markt- en prijsbeleid. De nadruk in de discussie lag op de door de Commissie voorgestelde instrumenten voor crisismaatregelen opgenomen in de integrale Gemeenschappelijke Marktordening (iGMO), artikelen 154–156.

Commissaris Ciolos heeft het belang benadrukt om in crisissituaties snel, uniform en doelmatig te kunnen handelen in geval van marktverstoring, dierziektes en verlies van consumentenvertrouwen als gevolg van risico's voor de gezondheid van mens, dier of plant. Een te beperkte omschrijving in de artikelen zou volgens Ciolos leiden tot vertraging in de handelings-snelheid.

Ik heb aangegeven voorstander te zijn van de wetgevingsvoorstellen van de Commissie die voldoende evenwichtig zijn om crises op landbouwmarkten het hoofd te kunnen bieden. Het is belangrijk om crisismaatregelen te kunnen nemen voor de belangrijkste producten van de Europese landbouw. Dat heeft de EHEC-crisis in 2011 ook bewezen. In een crisissituatie is het ook belangrijk om tijdelijke volumemaatregelen te kunnen nemen, bijvoorbeeld door producentenorganisaties, zo heb ik betoogd. Ik heb voorts aangegeven het niet nodig te vinden om crisismaatregelen uit te breiden naar producten als koffie, kurk en paardenvlees. Verder heb ik aangegeven dat ook producentenorganisaties van belang zijn voor risicobeheer. Het is belangrijk dat in de gemeenschappelijke marktordening aan producenten de ruimte wordt gegeven om duurzaamheidsinitiatieven ook in de prijs van een product te verdisconteren.

In de tafelronde hebben alle lidstaten aangegeven dat snel en efficiënt optreden in crisis van groot belang is. Enkele lidstaten noemde de huidige voorstellen te breed omschreven waardoor te veel handelingsruimte zou ontstaan voor de Commissie. Een meerderheid van lidstaten gaf aan crisismaatregelen te willen verbreden tot alle producten die onder de IGMO vallen. Diverse andere lidstaten gaven echter aan vast te willen houden aan het huidige voorstel van de Commissie.

Raadpleging vangstmogelijkheden visserij 2013

(Presentatie door de Commissie en gedachtewisseling)

De Raad heeft gesproken over de Mededeling van de Commissie inzake de vangstmogelijkheden voor 2013.

Deze Mededeling schetst wat de stand is van de bestanden in de wateren van de EU, geeft aan met welke generieke spelregels de vangstmogelijkheden voor 2013 zullen worden vastgesteld en stelt de agenda voor het komende najaar vast.

Commissaris Damanaki heeft in haar toelichting onderstreept dat overstappen op een MSY-benadering (*Maximum Sustainable Yield*; Maximaal Duurzame Opbrengst) blijkt te lonen. Er is succes geboekt tegen overbevissing in de EU-wateren: in 2005 was nog 94% van de bestanden overbevist, nu is dat nog maar 47%. De Commissaris heeft verder aangegeven dat met behulp van trendanalyses nu ook «richtingsadviezen» van de *International Commission for the Exploration of the Sea* (ICES) beschikbaar zijn voor bestanden waarover weinig kennis

beschikbaar is. Wel heeft de Commissaris nog eens benadrukt dat voor 12% van de bestanden nog geen wetenschappelijk advies aanwezig is. Daarvoor geldt dan de voorzorgsbenadering. Tot slot heeft de Commissaris aangekondigd te zullen komen met voorstellen voor aanpassing van het kabeljauwherstelplan en het plan voor schol en tong.

Ik heb aangegeven blij te zijn dat het iets beter gaat met de visbestanden (mede dankzij de meerjarenplannen), maar zorg te blijven houden over het grote aantal bestanden waarover weinig kennis beschikbaar is. Ik heb steun uitgesproken voor het voorstel van de Commissaris om voor die bestanden een voorzichtige benadering te kiezen. Dit is ook een stimulans om met de sector te komen tot meer gegevensverzameling. Ik heb me ook geschaard achter het voorstel om apart over de vangsten van de geassocieerde bestanden te rapporteren. Te zijner tijd kunnen we bezien of we deze bestanden ook apart gaan beheren.

Ik heb verder opnieuw aandacht gevraagd voor het knelpunt van de visserij-inspanning in de Noordzee. Ik heb de visserij op kabeljauw deze zomer moeten sluiten, omdat Nederland te weinig zeedagen heeft om de kabeljauwquota volledig te kunnen benutten. Een verdere korting in de zeedagen voor kabeljauw voor 2013 gaat mij te ver. Dit geldt ook voor de schol en tong in de Noordzee. Beide bestanden zitten volgens ICES al twee jaar binnen veilige biologische grenzen; de Commissie had naar mijn oordeel daarom al een voorstel moeten doen voor de tweede fase van het betreffende meerjarenplan. We kunnen de vissers niet straffen voor het uitblijven van besluitvorming.

Tot slot heb ik met betrekking tot de zeebaars aangegeven dat mij nog niet duidelijk is of door de toegenomen vangsten het bestand in gevaar is. Ik wacht graag het najaarsadvies van ICES af. Ook is het voor mij nog de vraag of het instellen van een TAC (*Total Allowable Catch*) de meest geëigende beheermethode is voor de zeebaars. Ik heb de Commissie gevraagd eerst verschillende mogelijkheden te verkennen voor het beheer van dit bestand.

Onder de lidstaten bestond in het algemeen steun voor de aanpak van de Commissie. Een aantal lidstaten heeft zorgen geuit over het aantal bestanden waarover onvoldoende kennis beschikbaar is.

De meningen verschilden over de basis voor vaststelling van TACs in deze gevallen. Diverse lidstaten hebben ervoor gepleit nu geen verdere zeedagenkortingen vast te leggen. De visserij-inspanning dient ruim genoeg te zijn om de quota te kunnen benutten. Een aantal lidstaten wees op het belang van meerjarenplannen en riep de Commissie op om de impasse te doorbreken in de onderhandelingen tussen Raad en EP over herziening daarvan.

Commissaris Damanaki heeft in haar reactie gezegd te zullen doen wat ze kan om de impasse ten aanzien van de meerjarenplannen te doorbreken, maar heeft tegelijkertijd de Raad gewezen op haar verantwoordelijkheid: als de standpunten van de onderhandelende partijen ongewijzigd blijven, dan komt er geen oplossing. De Commissaris heeft verder benadrukt dat zij vindt dat in alle gevallen de adviezen van ICES gevolgd moeten worden, ook als dat slecht nieuws voor de sector betekent. Bij bestanden zonder advies dient het voorzorgsbeginsel (dat is opgenomen in het EU-Verdrag) te worden toegepast.

Diversen

Situatie op de zuivelmarkt

(Informatie van de Commissie en verzoek van de Poolse delegatie, met steun van de Litouwse delegatie)

Polen en Litouwen hebben hun zorgen over de recente ontwikkelingen op de zuivelmarkt toegelicht. Deze zorgen betreffen vooral de gedaalde prijzen, gestegen (mondiale) productie en gestegen productiekosten. Polen en Litouwen hebben gepleit voor de inzet van marktinstrumenten als exportrestituties. Ze kregen daarbij steun van een achttal lidstaten. Diverse andere lidstaten hebben aangegeven de situatie zorgelijk te vinden, maar onder de huidige omstandigheden geen reden te zien om over te gaan tot marktmaatregelen.

Commissaris Ciolos heeft op grond van de laatste cijfers aangaande marktontwikkeling aangegeven dat, ondanks de gedaalde prijzen, het huidige gemiddelde EU-prijsniveau voor melk nog altijd 30% boven het niveau van 2009 ligt. Verder gaf de Commissaris aan er niet van overtuigd te zijn dat marktmaatregelen het juiste antwoord zijn op de problematische situatie waarmee sommige zuivelsectoren in diverse lidstaten zich geconfronteerd zien. De door een aantal lidstaten gevraagde inzet van marktinstrumenten werd door de Commissie niet gesteund. Commissaris Ciolos heeft toegezegd de situatie te blijven volgen.

Samenwerking met China op het vlak van landbouw en plattelandontwikkeling

(Informatie van de Commissie)

Commissaris Ciolos heeft de samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en China op het vlak van landbouw en plattelandontwikkeling toegelicht. De overeenkomst beoogt de samenwerking op landbouwterrein te versterken binnen de in 2005 gestarte Landbouwdialoog tussen de EU en China.

Bij de nauwere samenwerking wordt onder meer gedacht aan de terreinen voedselveiligheid, voedselzekerheid, milieuvriendelijke landbouw, biologische landbouw, geografische indicaties en plattelandontwikkeling.

Verslag van de 31^e conferentie van betaalorganen, 19-21 juni in Denemarken

(Verslag van de Deense delegatie)

Denemarken heeft als vorige voorzitter van de Raad, de uitkomsten van de 31^e conferentie van betaalorganen gepresenteerd. De conferentie stond in het teken van de implementatie- en uitvoeringsaspecten van de Commissievoorstellen inzake het GLB na 2013, met bijzondere aandacht voor vergroening, het perceelsregister en voor de rol van betaalorganen bij beoordeling van de foutenpercentages.

Ik heb aangegeven dat het voor Nederland van belang is dat omwille van beperking van administratieve lasten (voor overheid én ondernemers) de bestaande landschapselementen moeten kunnen meetellen voor de realisatie van de ecologische focusgebieden. Dit overigens zonder dat deze landschapselementen weer moeten worden opgenomen in het perceelsregister.

Bosbranden in Valencia

(Informatie van de Spaanse delegatie)

Spanje heeft aandacht gevraagd voor bosbranden die in de regio's Valencia en Murcia hebben plaatsgevonden op 28 en 29 juni jl., met grote schade op ruim 60 000 hectare. Spanje heeft aangegeven de bosbranden een buitengewone ramp te vinden en een beroep te doen op het EU-solidariteitsfonds. Het EU-solidariteitsfonds biedt de EU de mogelijkheid te reageren wanneer zich in een of meer regio's van een lidstaat een grote natuurramp voordoet die ernstige gevolgen heeft voor de levensomstandigheden van de burgers, het natuurlijke milieu of de economie.

Verordening inzake het transport van dieren

(Informatie van Oostenrijk en Nederland)

Mijn Oostenrijkse collega en ik hebben aandacht gevraagd voor dierenwelzijn in het kader van de herziening van de transportverordening voor dieren. Wij hebben aangegeven teleurgesteld te zijn in de terughoudende positie van de Commissie waar het gaat om de aanscherping van deze verordening. De door de Commissie voorgestelde verbetering van de huidige wetgeving gaat niet ver genoeg en is te vrijblijvend. Naast het feit dat op diverse plaatsen verduidelijkingen in de verordening nodig zijn, is het naar ons oordeel essentieel dat een maximale transporttijd van 8 uur wordt vastgelegd voor dieren bedoeld voor de slacht, en dat voorschriften verbeterd worden met betrekking tot ruimte voor dieren, zoals beladingsdichtheden en stahoogtes. Diverse lidstaten hebben ons gesteund in ons verzoek aan Commissaris Dalli. Enkele andere lidstaten gaven aan niet verdere willen gaan dan de huidige verordening en dat raadsconclusies een moeizaam totstandgekomen compromis weerspiegelen.

De Commissaris Dalli gaf in zijn reactie aan dat de Commissie zich gesteund voelt door een meerderheid van lidstaten voor haar huidige beleid. Het harmoniseren van de wet- en regelgeving en eenvormige toepassing is nu de eerste prioriteit.

Makreelbeheer in de Noordoost-Atlantische Oceaan en handels sancties

(Informatie van de Ierse delegatie, met steun van de Franse, Spaanse en Portugese delegaties)

Er is inmiddels zicht op een akkoord in eerste lezing over het voorstel van de Commissie voor sancties die kunnen worden ingezet tegen derde landen die niet-duurzame visserij toestaan op gezamenlijk met de EU beheerde visbestanden. Ik heb uw Kamer eerder middels een BNC-fiche geïnformeerd over dit voorstel en het kabinetsstandpunt daarover (Kamerstuk 22 112, nr. 1341). Het voorstel komt in september plenair in stemming in het Europees Parlement.

Ierland heeft tijdens de Raad de Commissie opgeroepen voorbereidingen te treffen om dit instrument zo snel als mogelijk te kunnen inzetten tegen IJsland en de Faeröer, als deze landen het door hun geëiste aandeel in de vangstmogelijkheden voor makreel niet drastisch naar beneden bijstellen. IJsland en de Faeröer vissen sinds 2009 op makreel op basis van unilateraal vastgestelde vangstmogelijkheden, waarvoor een solide historische rechtvaardiging ontbreekt. Bovendien wijst volgens Ierland internationaal onderzoek uit april t/m juni van dit jaar uit dat ten opzichte

van 2011 de aanwezigheid van makreel in IJslandse wateren sterk gereduceerd is. De IJslandse makreelvangsten zijn in 2012 gedaald. Dit onderstreept dat de eisen van IJsland en de Faeröer niet gerechtvaardigd zijn en niet ondersteund kunnen worden door kwantificeerbare, biologische gegevens.

Ik heb aangegeven dat ik me ernstig zorgen maak over het makreelbestand en heb de oproep van Ierland gesteund. We moeten onze intenties ook duidelijk maken aan IJsland en de Faeröer bij de aanvang van de nieuwe onderhandelingen in oktober. We moeten komend najaar proberen een akkoord te bereiken, maar niet tegen elke prijs.

Diverse andere lidstaten hebben ook hun steun gegeven aan de Ierse oproep, daarbij wel de hoop uitsprekend dat een oplossing bereikt wordt via de weg van onderhandelingen. Commissaris Damanaki heeft aangegeven dat zij in september/oktober gaat onderhandelen met IJsland en de Faeröer over de vangstmogelijkheden voor 2013. Zij vindt dat er geen tijd te verliezen is, maar wil niet tegen elke prijs een akkoord. In de onderhandelingen wil zij samen optrekken met Noorwegen.

De Commissaris ziet nog kans op een akkoord, maar IJsland en de Faeröer bewegen tot nu toe nauwelijks. Als de onderhandelingen mislukken zal zij – na definitieve vaststelling in september – gebruik maken van de «sanctieverordening». Zij heeft IJsland en de Faeröer al geïnformeerd over de inhoud daarvan.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker

- Gedelegeerde verordening van de Commissie van 28.6 2012 ter aanvulling van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad wat de grensoverschrijdende samenwerking en de contractuele onderhandelingen van producentenorganisaties in de sector melk en zuivelproducten betreft
- Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van het Protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de Regering van Denemarken en de Autonome Regering van Groenland, anderzijds (Aanneming)
- Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van het Protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de Regering van Denemarken en de Autonome Regering van Groenland, anderzijds (Verzoek van de Raad om goedkeuring door het Europees Parlement)
- Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de verdeling van de vangstmogelijkheden in het kader van het protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de Regering van Denemarken en de Autonome Regering van Groenland, anderzijds (Aanneming)
- Ontwerpverordening van de Commissie betreffende bijzondere vereisten voor de in de Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad vastgelegde eisen betreffende actieve implanteerbare medische hulpmiddelen en medische hulpmiddelen die zijn vervaardigd met gebruikmaking van weefsel van dierlijke oorsprong (Besluit geen bezwaar te maken tegen de aanneming)
- Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beschikbaarstelling van middelen uit het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering overeenkomstig punt 28 van het Interinstitutioneel Akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer (aanvraag EGF/2011/017 ES/Aragón Bouw, Spanje) (Voorstel voor kredietoverschrijving Nr. DEC14/2012 binnen afdeling III – Commissie – van de algemene begroting voor het begrotingsjaar 2012)
- Voorstel voor een besluit van de Raad tot vaststelling van het standpunt van de Europese Unie in de Algemene Raad van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) over het verzoek van de Filipijnen om een WTO-ontheffing met het oog op voortzetting van de toepassing van de bijzondere behandeling voor rijst